

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี เพื่อหาคุณภาพแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี และเพื่อศึกษาทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการสร้างและพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า แบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี เป็นแบบสังเกต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ สำหรับการประเมินการปฏิบัติงาน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียม จำนวน 1 ข้อ ขั้นปฏิบัติ จำนวน 5 ข้อ ขั้นผลงาน จำนวน 4 ข้อ รวม จำนวน 10 ข้อ และเกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี โดยกำหนดระดับคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนน เป็น 3 ระดับ

2. ผลการหาคุณภาพชุดการประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- 2.1 ผลการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน แบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC_1) ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การประเมิน (IOC_2) ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00

- 2.2 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน โดยหาค่าดัชนีความเห็นพ้องกันของผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI) มีค่าเท่ากับ 0.85

- 2.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.3.1 ประเมินความเหมาะสมก่อนใช้ ของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาพรวมในความเหมาะสมของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.3.2 ประเมินความเหมาะสมหลังใช้ ของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาพรวมในความเหมาะสมของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

3. ผลการศึกษาทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลปรากฏว่า มีทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี อยู่ในระดับปรับปรุงถึงระดับสูง ดังนี้ ดังนี้ ชั้นเตรียม ระดับสูง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 ระดับปานกลาง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 ระดับปรับปรุง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ชั้นการปฏิบัติ ระดับสูง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 ระดับปานกลาง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ระดับปรับปรุง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ชั้นผลงาน ระดับสูง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 ระดับปานกลาง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 ระดับปรับปรุง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 ส่วนใหญ่ทักษะภาคปฏิบัติ การวาดภาพระบายสี ทั้ง 3 ชั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการสร้างและพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนน แบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี เป็นแบบสังเกต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ สำหรับการประเมินการปฏิบัติงาน 3 ขั้นตอน คือ ชั้นเตรียม จำนวน 1 ข้อ ชั้นปฏิบัติ จำนวน 5 ข้อ ชั้นผลงาน จำนวน 4 ข้อ รวม จำนวน 10 ข้อ และเกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี โดยกำหนดระดับคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนน เป็น 3 ระดับ ทั้งนี้เพราะในการสร้างแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาหลักสูตร ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พร้อมรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญทางด้านศิลปะ จำนวน 10 คน แล้วนำมาสร้างแบบประเมินทักษะ

ภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี โดยมีรายละเอียดเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ขั้นเตรียม ขั้นปฏิบัติ และขั้นผลงาน และสร้างเกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในการประเมิน

2. ผลการหาคุณภาพแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.1 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีค่าตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 และได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน มีค่าตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเป็นรายชื่อ แสดงว่าแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ที่สร้างขึ้นนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ทั้งนี้เพราะ การสร้างแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี เริ่มจากการวิเคราะห์งาน เพื่อให้ได้รู้ขอบเขตของงาน เขียนจุดมุ่งหมาย กำหนดคุณลักษณะ เขียนข้อปฏิบัติ กำหนดช่วงของมาตราประเมิน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น ทำให้แบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี และเกณฑ์การให้คะแนน มีความเที่ยงตรง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำตามขั้นตอนการสร้างแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติ ทำให้แบบประเมินสามารถนำไปช่วยครูผู้สอน ในการวัดและประเมินผล ทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ได้ ค่าดัชนีความที่คำนวณได้ มีค่ามากกว่า 0.60 ขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับ ไพศาล วรคำ (2554 : 263) ที่กล่าวว่า หากเป็นการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ค่าดัชนีความสอดคล้องจะต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.60 ถึงจะใช้ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมภพ ปู่ไทย (2550 : 84-86) ได้สร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติกิจกรรมศิลปะการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนน ตั้งแต่ 0.57 ถึง 1.00

2.2 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน ค่าดัชนีความเห็นพ้องกันของผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI) มีค่าเท่ากับ 0.85 ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เพราะ แบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ที่สร้างขึ้น จากการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ จำนวน 10 คน และเป็นเพราะ ผู้ประเมินได้ศึกษาข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จึงทำให้ผู้ประเมินเข้าใจข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนน จึงทำให้ผู้ประเมิน 2 คน ให้คะแนนสอดคล้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมภพ ปู่ไทย (2550 : 84-86) ได้สร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติกิจกรรมศิลปะการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI) เท่ากับ 0.93 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธา ภูพันลม (2550 : 70-73) ได้สร้างแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติด้าน

ทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าความเที่ยงของผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การสุรูปอ้างอิง ได้ค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 0.77 ถึง 0.98

2.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากครูผู้มีความชำนาญด้านศิลปะการวาดภาพจำนวน 10 ท่าน พบว่า ผลการประเมินก่อนใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 ผลการประเมินหลังใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 แสดงว่า ผลการประเมินก่อนใช้แบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสีสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินหลังใช้ แบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้เพราะแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมายตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พร้อมรวบรวมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญทางด้านศิลปะ จำนวน 10 คน จึงทำให้แบบประเมินที่สร้างขึ้น ผ่านเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ล้วนเป็นผู้มีประสบการณ์ และมีความรอบรู้ใน เรื่องทักษะการวาดภาพระบายสี และครูผู้สอนศิลปะที่มีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการวาดภาพระบายสี มากกว่า 5 ปี จึงทำให้ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่เหมาะสมสอดคล้องและมีผลการประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ก่อนใช้อยู่ในระดับมากและความเหมาะสมหลังใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 เป็นค่าความเชื่อมั่นที่สูง ทั้งนี้เพราะ เป็นผลมาจากการสร้างข้อปฏิบัติ และเกณฑ์การให้คะแนนมีการเขียนระดับคุณภาพ ได้ชัดเจน ทั้งเนื้อหา และภาษาไม่กำกวม ทำให้ผู้ประเมินสามารถอ่านระดับคุณภาพของแต่ละประเด็นได้เข้าใจ สามารถนำไปประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสีได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมภพ ปู่ไทย (2550 : 84-86) ได้สร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติกิจกรรมศิลปะการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92

3. ผลการประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลปรากฏว่า มีทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี อยู่ในระดับควรปรับปรุงถึงระดับสูง ดังนี้ ชั้นเตรียม ระดับสูง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 ระดับปานกลาง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 ระดับปรับปรุง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ชั้นการปฏิบัติ ระดับสูง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 ระดับปานกลาง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ระดับปรับปรุง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ชั้นผลงาน ระดับสูง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00ระดับปานกลาง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00

ระดับปรับปรุง จำนวน 7 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.00 ส่วนใหญ่นักเรียนมีทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ทั้ง 3 ขั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง การที่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีระดับทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความสามารถและความสนใจทางศิลปะการวาดภาพแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พิระพงษ์ กุลพิศาล (2546 : 159-160) ที่กล่าวไว้ว่า กระบวนการแสดงออกทางศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะของเด็ก ซึ่งปรากฏอยู่ในผลงานพัฒนาการจากวัยหนึ่ง ไปสู่อีกวัยหนึ่งอย่างต่อเนื่องกัน พัฒนาการดังกล่าวจะดำเนินไปช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับพื้นฐานความสนใจและความสามารถทางศิลปะ ประกอบกับสิ่งแวดล้อมและแรงจูงใจของแต่ละคน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การให้คะแนนในการประเมินทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนนหลายระดับ อาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะ และผู้ที่นำแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนฉบับนี้ไปใช้ ควรศึกษาคู่่มือการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนอย่างละเอียดเสียก่อน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการวาดภาพระบายสี

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สามารถจำแนกนักเรียนที่มีระดับทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสีสูงและระดับทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสีปรับปรุง

2.3 ควรมีการสร้างนวัตกรรมใหม่ในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะภาคปฏิบัติการวาดภาพระบายสี